

Felhívjuk a figyelmet, hogy az alábbiakban közölt dokumentum az igehirdető, Sípos Ete Zoltán kézírata, amelynek publikálása szerkesztés nélkül történik, és az igehirdetésében elhangzottakkal nem feltétlenül szóról-szóra egyezik meg!

2013. március 10-én az újszegedi református templomban elhangzott igehirdetés háttéranyaga

Cím: Az evilágiság

(sorozat: A kultúra jellemzése 3.)

Lekció: 1Móz 6, 1-8

Textus: Mt24, 37-39

Vázlat:

1) Evilágiság

2) Bűn és ítélet

3) A megoldás

A Biblia tükrét tartja Isten elénk, hogy abba nézve meglássuk saját kultúránk, társadalmunk tükörképét. Egy olyan kultúra és társadalom tükörképét, amelyik megvetően hátat fordított Istennek, s helyette önmagát isteníti. Őt nem szereti, de szereti önmagát. Az Ő értelme megnyilatkozását, bölcsességét, kinyilatkoztatását mélyen megveti, de korlátlanul bízik önmagában és csak a maga eszére támaszkodik. Hová vezet ez az alapvető – ez a legalapvetőbb – bűn? Az elmúlt vasárnap láttuk, hogy ezért a bűnért először is a békeesség/rend/harmónia elvesztésével kell fizetni. Nincs se az egyéni, se a családi, se a közösségi, társadalmi, kulturális életnek – a részeket egybeszervező, a részeket harmonizáló központja: minden láng csak részekben lobban, minden egész darabokban – mondta volt ki Ady (sok, a valósággal szembenézni nem bíró, gyáva ember helyett is). Mivel nincs harmónia – ezért van a széthullás, fragmentálódás, atomizálódás, részekre hullás – ősz fejekben is, nem hogy fiatal koponyák gondolkodásában, értékrendjében, családokban, és általában a társadalomban. Az ember nem erre teremtett – ezért próbálja leállítani a széthullást, és hol ezzel, hol azzal próbálkozik, ami a harmóniát hoz elő a káoszból. Nehezen érti meg, hogy csak egy megoldás van – nincs kettő és számtalan, hanem csakis egy – az élő Istenhez való visszatérés, azon az úton, amit Ő készített el – Jézus Krisztus keresztyén át, Jézus Krisztus személyén át. Őérte hajlandó Isten megbocsátani és visszafogadni magához. Ez a tékozló fiú útja, aki a disznók vályújánál ébredt rá élete romjai felett, hogy valamit nagyon elrontott, amikor elhagyta az szülői házat és közelebről: szerető atyját. Nem volt más megoldás: rongyokban, magát

megalázva kellett hazamennie – bocsánatot kérni és kapni, szerető apjától. Nincs más út se a földi, se a mennyei harmónia – békesség elnyerésére – csak ugyanaz: lélekben, imádságban visszamenni az Atyánkhoz. Bocsánatot kérve és kapva, Jézus Krisztus vééréért – újat kezdeni vele: szavára hittel figyelve és annak engedve élni! Aki ezt teszi, azzal úgy tesz, ahogy egykor a teremtés hajnalán – a káoszból a rend felé viszi a részeket: a fejben, értékrendben, családban, gyülekezetben, egyházban, munkahelyeken, társadalomban! Ő, bibliai igazsága és szeretete - által ma is egybeöleli a részeket! Megadja ezt a kibeszélhetetlen kincset, amit a köznyelv, lelki békének, vagy boldogságnak nevez. Tehát az istentagadás következményeiről beszélünk. Ma azt vegyük szemügyre, hogy annak, hogy elhagytuk, elpártoltunk, megtagadtuk az Urat (Ézs59) az a következménye, amit szekularizmusnak – evilágiságnak nevezünk.

1) Evilágiság

Az evilágiságon azt az általános meggyőződést értem, miszerint csak az van, amit látunk, tapasztalunk. Ezen túl, előt, emögött nincs semmi – se Isten, se angyalok, se semmi. Nincs metafizika, csak fizika-matematika, kémia, technika. H. Blamires: „a világiás gondolkodás azt jelenti, hogy csak a földi élet korlátain belül találunk tájékozódási pontokat. Matematikai példával élve, minden számításunkat az itt és most számtartomány adataival végezzük.” Ennek jó illusztrációja a híres ateista tudós, C. Sagan állítása, aki egy TV interjúban mondta - miközben a háta mögött az égbolt és fénylő galaxisok képe ragyogott: „Csak a kozmosz az, ami volt, ami van és ami mindörökké lesz.” Vagyis a látható-tapasztalható, mérhető, bezárt világegyetemen kívül nincs semmi és senki – hiszen Isten nincs, természetesen nincs. Régebben még foglalkoztak azzal, hogy van vagy nincs. Vita tárgyát képezte, igyekeztek bizonyítani létét vagy nem létét. Ma túl vagyunk ezen. A világ legnagyobb része természetesnek veszi, hogy a vita lezárult örökre – csak magunk vagyunk, nincs Isten. Ez az az életérzés, világlátás az, amit evilágiságnak nevezünk.

Ezért embertömegek hajtogatják az evilágiság jelszavát: csak egyszer élünk – carpe diem! Élvezd a má! Ez a „most nemzedék” - azaz most és itt akarok mindent - hiszen csak egyszer élünk!! Csak a jelen pillanat számít: a házam, a kocsim, nyaralóm, a szabadságom. A jövő? Azzal se törődünk: a jövőben élők majd foglalkoznak a jövővel. Majd oldják meg a maguk bajait! Mi most élünk! Most és most! Életünk csak e világra korlátozódik - csak ennyi, hát persze, hogy csakis erre koncentrálnak.

Egyszerűen szóba se jön Isten, ha mégis, akkor néznek ránk elkerekedett szemekkel, hogy na, te még itt tartasz? Te még nem hallottad, hogy Isten halott? – ahogy Nietzsche írta. Akik számára Isten már halott, azok nem is foglalkoznak vele és dolgaival. Egy halotról vagy jót, vagy semmit. Inkább semmit! Mi értelme annak, hogy olvassam a Bibliát, imádkozzak Hozzá, hogy

igyekezzek szentül élni a törvénye szerint, minek vágyódjak a mennyre vagy féljek a pokoltól? Minek, hiszen e kozmoszon túl nincs semmi és senki! Mindenki tudja, hogy nincs. Istent nem lehet se szeretni, se gyűlölni, hiszen nincs és nem is volt soha. Csak álmokkép volt – ahogy Feuerbach mondta. Foglalkozni vele – a semmivel való foglalkozást jelenti! Felesleges időtöltés. Energiapazarlás még gyűlölni is. Nincs odafenn semmi és senki s nem is volt soha. Ezért egyszerűen nem marad más, minthogy itt és most éljek! Itt és most kell sikeresnek, egészségesnek, boldognak lennem – úgyszintsem tovább! Ez a szekularizmus - evilágiság, ami mindenhol körülvesz minket és ragad ránk, mint a szutyok.

Nézd a reklámokat: Fogkrém, illatszerek, ablaktisztító, csíkmentes ragyogás, sült krumpli, vásárlás, autó... milyen szép vagyok az Astra hátsó ablakában, ami sötétített.. Minden horizontális síkon marad. Semmi isteni, szent. Nézd a filmeket: hány tv csatorna, s mindenhol ugyanaz árad: mindegy, hogy magyar vagy amerikai filmsorozat – ugyanaz: nagy hallgatás van Istenről, Isten országáról, üdvösségről, halál utáni életről, lélekről, bűnbocsánatról, Isten ítéletéről. Milyen autót kapott meg, egészség, vitamin, szépség, milyen ruhában jársz – erről szól minden.

Hallgasd a beszélgetéseket otthon, munkahelyeken: semmiről nincs szó – csak földiekről. Édesapák, akik otthon egy szót nem szólnak Istenről, nem imádkoznak, nem érdekli őket a Biblia, igehirdetés, Isten üzenete. Semmi, csak ami ebben a világban körülveszi őket. A beszédtemájuk mindig és mindig csak a földi dolgok körül folyik: a munka, a szórakozás, sport, család, a pénzgazdaság, politika, iskola, tudás, tudomány. Nyilván azért, mert a gondolataikban egyáltalán nincs helye Istennek... Jézus Krisztusnak, megváltásnak. Idős emberek, akikkel semmiről nem lehet beszélni, csak az egészségről, testi dolgokról, az unokákról s a gyerekeik dolgairól: mennyit alszik, mikor kell tisztába tenni, hogyan lehet tőle megszabadulni. A lelkéért senki nem aggódik! Családanyák, akik egészen földhöztapadt módon ragozzák ezredszer is ugyanazt. Fiatal nők és férfiak, akik megint nem gondolnak semmit Istenre. Pörögjön az élet, menjen a szekér, hajtanak, a munkahelyi kis ügyeket ragozzák előre-hátra. Ha odafigyelünk – nincs szó érdemben másról – csak e világ érezhető, tapasztalható, megfogható, tapasztalható dolgairól. Istenről – hallgatás.

Nézd az emberek tetteit: minden tettük evilági irányultságú. Ahogy Jézus Krisztus mondta Noé idejéről: Az emberek ettek ittak, házasodtak férjhez mennek, kereskednek. Nem ez folyik manapság is? Esznek-isznak, utaznak, na a házasodás az nem megy, mert csak összeállunk elkötelezettség nélkül, s aztán, ha kedvünk szottyán szétmegyünk, az adásvevés - kereskedés, illetve ennek

velejárója a vásárlás, ami külön programmá nőtte ki magát. S vásárlási láztól gyötörtén rohannak az emberek a különböző boltokba, ha kell, ha nem, hogy vegyenek valamit, mintha ez volna az élet értelme, de sokaknak valóban ez az!

Értsétek jól, hogy nem az a baj, hogy a földiekkel foglalkozik az ember: muszáj ezekkel foglalkozni, hiszen Ádám és Éva és utódaik megtisztelő feladatot kaptak ebben a világban! - de ez a világ az Isten kertje és a kerttulajdonossal nem foglalkozni – az nem túl bölcs. S épp ez a baj: tudniillik az a baj, hogy aki a kerten túl van – akié minden, aki e fölött áll, aki egy napon számon kér – arra se ideje, se gondolata, se érdeklődése, se ereje, se semmije az embernek. Azt hiszi, csak ő van és a kert is, tulajdonképpen az övé... Ez a teljesen e világra való csőlátásos beszűkülés – ez az evilágiaság.

Persze az ilyen gondolkodású emberek nagyon büszkék arra, hogy mennyire racionalisták, gyakorlatiasak, nem álomvilágban élnek, hanem két lábbal állnak a földön – ezt büszkén emlegetik! Láthatóan le vannak nyugózva önmaguktól! egészen bele is merülnek a világi teendőikbe – csak ez, csak az itt és most foglalkoztatja őket és ebben teljesen el is vannak. Ide-oda szaladgálnak, szórakoznak, intézkednek, telefonálnak. Alapvető adottság, természetes a számukra, hogy Isten nincs – csak e világ van, azaz a család, a lakás, munka, ruha, kényelem... Isten? Hát – s fűj egyet. Minek? Hisz ő tulajdonképpen halott. S különben is, már berendezkedtem nélküle s jól el is vagyok. Persze van egy-két dolog, ami hiányzik nekem, de Ő nem. Hiányzik egy új férfi, egy új nő, egy nagyobb ház, egy új ruha, tv, egy nem tudom milyen tárgy – de Ő, hát a világ és életem alkotója, megtartója, gondviselőm, megváltóm – Ő miért is hiányozna – Ő szükségtelen. Az említett dolgokra égető szükségem van, Őreá – nem.

Az így gondolkodó-élő ember életét ahhoz hasonlítanám, aki egy besötétített szobában éli életét. A szó szoros értelmében is vannak ilyen emberek – én is tudok valakiről, aki a külvilágtól teljesen elzárkózva élte életét egy sötét lakásban. No, ilyen annak az élete, aki számára csak ez a világ van, a maga jelenségeivel, törvényszerűségeivel. A redőnyt nem húzza fel, hogy Isten világossága beragyogjon a lelkébe. Az ablakot nem nyitja ki, hogy Isten világának tiszta levegője beáradjon. Az ajtaja zárva hét lakattal. Benne él a maga kis sötét, szutykos, bűdös életterében – sokszor másokkal együtt – s számára csak az van és azon túl a semmi és bizony a mindenséget is ilyennek képzei. Ha olykor próbálkozik is valami természetfelettel – azzal se tud kitörni zárt kis világából: okkultizmus, spiritizmus, mágia, fantázia világa, virtuális valóság, drogok, álmodozás. Ezek során is csak a szobája falai közt maradt. Ezekkel se lép túl azon, amit tapasztal, lát – vagyis nem ment ki a szobából, ahová bezárta magát! Ott van benn, s azt hiszi, hogy zárt világán

kívül nincs semmi és senki. Az ember odabent él, dolgozik, ücsörög, válik, veszekszik, s közben meredten nézi a televíziót, ami ezerszer is elismétli neki, beleveri a fejébe, nehogy véletlenül elfeledje: nincs odakinn senki – magad vagy! Eszedbe se jusson az ajtó, ablak, redőny felé nyúlni! S az emberbe évek, évtizedek alatt belekövesedik az érzés – hogy nincs odakinn senki, de nincs is szükség rá, elvagyunk nélküle is – azt nem tesszük hozzá, hogy – sötét és beszűkült életünk bűzében inkább paradicsomnak hazudjuk a poklot is!

Aki egyszer ezt a teljes beszűkültséget felfogja a saját életében és elkezd zavarni, az azután ráébred, hogy bizony tényleg minden elképzelhető helyen és körülmények közt ezzel az élet- illetve világfelfogással ostromolnak minket – ez folyik a csapból, csak eddig nem tűnt fel: a média, a TV, rádió, újságok minden ezt sugallja. Így gondolkodik a postás, a fodrász, a boltos, a szomszéd – a legtöbb ember. S ezek az emberek – mi – építjük a mostani kultúrát – ami természetesen minden szögletéből ezt a vélekedést árasztja.

Tehát az evilágiság az, hogy se elvileg is, se gyakorlatilag nem játszik szerepet Isten az életünkben: nem is gondolunk rá, s megyünk áztatni magunkat, akkor is, amikor istentiszteletre mehetnénk. Nézzünk badarságokat, csak Őt nem. Olvasunk minden blőd újságot, csak a Bibliát nem, beszélünk mindenről, csak Róla és dolgairól nem, van időnk mindenre és mindenkire – csak Őreá nem jut.

2) Bűn és ítélet

a) Miközben a fentebbi módon kezeljük Őt, aközben arra gondolunk, hogy ez tulajdonképpen nem rossz, hiszen mi rossz van abban, hogy egy nem-létezővel nem foglalkozunk? Ez nem rossz, hanem bölcs eljárás! Úgy véljük, hogy piszok okosok vagyunk, amikor így bánunk az Úrral! Nehéz lehet megérteni, de az, hogy az ember így halottnak nézi Istent, s megelégszik önmagával, a földiekkel és nem törődik vele – ez a bűn. Ezt a ténykedést az emberek félvállról veszik, és nem tulajdonítanak neki semmi jelentőséget – pedig ez az ember legalapvetőbb betegsége, ez a bűn.

Nos, ez a látszólag semmi - valójában ez a legnagyobb nyomorúságunk – merthogy Isten van és a legnagyobb bolondság azt elhinnünk – hogy halott. Mi azt hisszük magunkról, hogy elegendők vagyunk magunknak, önelégült hiúsággal pislogunk magunk elé, elhülve saját okosságunktól – s közben elkövetjük a tulajdonképpeni bűnt! Ebben a mindenségben egyes-egyedül Isten elég önmagának – Neki valóban nincs szüksége senkire és semmire. Ő megvolt és megvolna nélkülünk. De mi nem is volnánk meg Nélküle. Az, hogy azt hisszük önmagunkról, hogy mégis – arról tanúskodik, hogy magunkat Istennek képzeljük. Isten vagyok, aki elég magának. Nekem nincs szükségem Rá.

Miközben benne élünk, mozgunk és vagyunk. Nos, ez a bajunk – lelkünk, egész embervalónk legalapvetőbb nyomorúsága. Ha valamiért elkárhozik az ember, és a földi pokolra és az örök kárhozatra jut – az az istentagadás és a belőle eredő rideg közöny Isten iránt, hiszen nem létezőnek és abszolút szükségtelennek tartjuk Őt önmagunk és mások, pl. gyerekeink számára. A világot és egyéni életünket is teljességgel Nélküle gondoljuk el.

Azt, hogy ez maga a bűn, nekünk és másoknak is tudni kell. S ha mi tudjuk, el kell mondanunk gyerekeinknek, unokáinknak, figyelmeztetve őket! Maguktól nem jönnek rá, hogy mekkora bajban vannak. Azt hiszik, hogy semmi baj velük! Azt hiszik, hogy nem követnek el erkölcsi bűnt, s közben mégis elkövetik a legnagyobbat – amivel a poklot biztosítják be maguknak – mert elmulasztják dicsőíteni és dicsérni az Urat, bezeg nem mulasztják el magukat isteníteni! Közben ráadásul még az Úr törvényeit is ezerszer megszegik – a tízparancsolat egyetlen parancsát se tartják be, illetve más, saját törvényeik szerint igyekeznek berendezni életüket!

b) Ugyanakkor ne feledjük el, hogy ez a helyzet – ez az Isten és minden valódi szépség, igazság, érték iránti közöny – ami manapság általánosnak és teljesen természetesnek tűnik: egyáltalán nem az. Ez az istentagadásunk következménye, Isten ítélete. Megtagadtuk Istent, magunkat istenítve. Ebben ki is tartottunk. S egy idő után Isten ránk bocsátotta a tévelygés erejét: hogy higgyünk e hazugságnak. Mi pedig hiszünk a hazugságnak – azaz valóságnak tartjuk azt, ami nem valóság, hanem hazugság. Nem akartuk az igazságot - valóságot hinni? Akkor majd hisszük a hazugságot. Halottá nyilvánítottuk? Akkor majd halottnak fogjuk nézni. Testvérek, ez az evilágiság, ez a beszűkülés - ez nem játék, ez ugyanis már az Isten ítélete rajtunk! Abban, hogy az emberek, a közvélekedés az ami - ebben az Isten ítéletét is kell látni! Nem vesszük észre, de ez már az igazságos ítélete, és bizony a helyzetünk tragikus! Megengedte, hogy az Ő tudatos megvetésének foglyaivá legyünk. Immár hiszünk a hazugságnak, ami a Sátántól jött. S foglyaivá lettünk a legsúlyosabb tévedésnek – tudniillik hogy csak ez a világ van. Olyannyira hiszünk a hazugságnak, hogy saját kis istentelen-rendszerünkben – már nem is akarunk kitörni. Mi már – tudjuk, hogy Isten halott. Felesleges egy szót is pazarolni rá. Nem is akarjuk felhúzni a redőnyt, nem is próbáljuk kinyitni az ablakot, ajtót. Mert az a meggyőződésünk, hogy nincs odakinn senki és különben is, jól megvagyunk itt és most – nélküle. Leeresztettük a redőnyt, bezártuk az ablakot és ajtót – Isten felé és most már nem is akarunk semmit kinyitni. Minek? Isten ítélete az, hogy ide jutottunk, hogy tudniillik ki se akarunk már nyitni semmit. Minek? Nincs odakinn senki, csak ez az idebenn van, ami olyan, amilyen. Olykor és leginkább pokol – ahol egymás torkának esünk. Pokol, amit magunknak alkottunk – miközben a mennyet, a boldogságot próbáltuk – Isten nélkül, önelégülten -

megvalósítani! Mivel a környezetünk ezt se tudja, nekünk kell elmondani nekik és köztük – otthon és munkahelyen!

3) A megoldás

Nos, miközben az ember a maga kis bezárt házacskaiban éldegél, azt híve, hogy odakinn nincs senki, aközben az igazság az, hogy el- és bezárt világot - körülragyogja Isten világossága és országának levegője. Ő ott van – és mit akar?

Hát, az Isten, tulajdonképpen egyet kíván: mivel Ő van és Ő a mindenség legdicsőségesebb személye – Ő a forrása, célja és Ő adja a mindenség értelmét, Ő minden tökéletesség foglalatja, páratlan dicsőségű-szépségű lény – azt kívánja az embertől, hogy ismerje el Őt! Más szóval, hogy az ember meghajoljon előtte, adja meg neki a kijáró tiszteletet egyedül és közösségben, sőt, hallgassa meg szavait, viszontszeresse, örvendezzen-gyönyörködjön Őbenne... engedjen törvényének... Ő, aki mindenekben az első, az ember életében is az akar lenni. Erre válaszolunk azzal, hogy halottként bánunk vele.

Ennek ellenére az élő Isten, mit tesz? Túri és túri magatartásunkat! Sőt, miközben azért ítél is, aközben a legnagyobb rosszat, a legnagyobb jóval viszonzza. Az Őt le se köpő ember bezárt világot is őrzi és gondozza... sőt, szabadított küldött neki! Ő nem fordult el még tőlünk, hanem még törődik velünk, mert irgalmas. Miközben az ember folyamatosan él jóvoltából – elveszi ajándékait, itt jár-kele az Ő teremtett világában és élvezi azt – aközben Őt megveti, és azt hiszi, hogy elég magának. Neki nincs szüksége Istenre – aközben Isten türelmesen, kegyelmesen fordul Hozzá!

Mi megtagadtuk, elhagytuk, elpártoltunk. Kijelentettük, hogy Őreá nincs is szükségünk. Nem volnánk, nem tudnánk megmozdulni, nem volna semmink és senkink – ha Ő nem akarná! De mi kijelentjük – Ő nincs, és különben is - kösz megvagyok nélküle. Elég vagyok magamnak. Ő – púp a hátamra! Olyanok vagyunk, mint a hal, ami kijelenti, hogy nincs víz és egyáltalán minek az. Mint a madár, hogy tulajdonképpen nincs is levegő – de minek is az, tudok repülni nélküle is. Ezek nem mondanak ilyet, de az ember, aki Istenben él, mozog és van – aki nem lenne meg Isten nélkül egyetlen másodpercig sem, azt mondja: Isten nincs, de még ha van is, kösz de, minek. Az élet nélküle is szép. Mennek a dolgok. Ő pedig türelmesen gondoz és megváltót küldött nekünk. Sőt, nem hagyja annyiban a dolgot – áldott legyen a neve!!

Mert nemcsak gondot visel, nem csak megmentőt küldött, hanem – értsétek jól – a létező Isten feltépi a redőnyünket és betöri az ajtónkat és ablakunkat. Ő

hatalmasan betör a mi kis sötét és zárt világunkba! S vajon nem ezt teszi? Zörög egy darabig kívülről a redőnyön, az ajtón. Ott vagyunk világában – körülveszi elzárt, bezárt kis házacskánkat, még gondolja is. S közben kopog. Hol ez a baj, hol az a baj történik. De hol ez a jó, hol az a jó történik. Kopogások a bajok és a jó dolgok is. De egy betörése a mi világunkba: Jézus Krisztus. Akiben bejött hozzánk – földi világunkba, embervilágunkba. S bejön az Ige által, a kereszt evangéliuma – Szentlelke által. A szava azért eljut hozzánk – sőt, eljut belénk is!

Beszél arról, hogy Ő létezik, van menny és van pokol. Ő alkotott, gondoz, szeret és megváltott. Elmondja honnan, hová és miért és hogyan élünk! S szava eljut hozzánk, áttörve minden bezárt ajtót, redőnyt és ablakot. S azt munkálja, hogy végre nyissuk már ki azt a nyomorult ajtót, ablakot és húzzuk már fel azt a szerencsétlen redőnyt – hiszen Ő van kinn, a mi mérhetetlen fenségű Istenünk, aki alkotott, aki megváltott, aki szent és szeret! Aki fényt, frissülést, jó levegőt – életet, igazságot, örömet, békességet hoz lelkünkbe-életünkbe, otthonunkba, kultúránkba. S aki eléri, hogy elkezdjük imádni, szeretni, gyönyörködni Benne.

Ámen